

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาโดยอาศัยแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปพร้อมกันทุกด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 3) แนวทางจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 24 ข้อ 3 กล่าวว่า การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ข้อ 5 กล่าวว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน การอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งที่ผู้เรียนกับผู้สอนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ ประกอบกับมาตรา 25 ที่กล่าวว่ารัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546 : 12)

การจัดการศึกษาในระดับเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีผลต่อพัฒนาการของเด็กเพราะเด็กปฐมวัยนับได้ว่าเป็นทรัพยากรและเป็นอนาคตของชาติ ซึ่งมีความสำคัญต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ การจัดการศึกษาให้แก่เด็กจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างเสริมและพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตตามวัยและเต็มศักยภาพทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ให้แก่เด็ก ซึ่งการเรียนรู้ภาษาของเด็กเกิดจากการที่เด็กได้ฟังและมีโอกาสได้พูดคุยกับผู้อื่น โดยมีสิ่งเร้า เช่น รูปภาพ ฟังเพลง รูปภาพจากนิทาน เด็กจะสนใจและกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากถาม นับได้ว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือ ชนิดหนึ่งที่มนุษย์สามารถใช้ติดต่อสื่อสารได้รวดเร็วเข้าใจง่าย นอกจากนั้นภาษาก็เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการติดต่อกับผู้อื่นเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและความรู้สึกที่มีต่อกันการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดความรู้สึกนี้อาจจะสื่อออกมาได้หลายรูปแบบ เช่น ในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การเรียนรู้ภาษาของเด็กจึงเป็นไปตามพัฒนาการเช่นเดียวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ การแสดงอารมณ์ ความสามารถทาง

สติปัญญา ความพร้อมทางการเรียนรู้ของเด็กนั้นเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้โดยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้แก่เด็กโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพศ วัย ความต้องการและความสนใจของเด็ก ซึ่งเด็กในวัยนี้สมองกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงสมควรที่จะได้รับการส่งเสริมให้เจริญงอกงามในด้านความคิด การเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งนี้เด็กปฐมวัยอีกจำนวนมากที่ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ตามชนบทเป็นเด็กที่ไม่ค่อยพูดภาษาไทยแต่จะพูด ภาษาท้องถิ่นของตนตามผู้ปกครอง จึงทำให้เป็นปัญหาหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นเด็กปฐมวัย เนื่องจากขาดความพร้อมทางภาษานอกจากนั้นปัญหานี้อาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษาและคุณภาพชีวิตของประชากรซึ่งเด็กในวัยนี้จึงควรเรียนรู้ภาษาจากประสบการณ์ตรง โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางเปิด โอกาสให้เด็กมีอิสระในการคิด การแสดงออก และการสนทนาระหว่างเด็กด้วยกันจึงจะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการสื่อความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เพียร์เจท์ ที่ว่าการจัดประสบการณ์ตรงโดยให้เด็กมีอิสระในการคิดการแสดงออกและการสนทนาระหว่างเด็กด้วยกัน จะทำให้เด็กสามารถเข้าใจกันได้เร็วกว่าครูเป็นผู้อธิบายหรือเล่าให้ฟัง (ศรียา นิยมธรรม, 2541 : 45)

ปัญหาในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยคือเด็กส่วนมากมักจะค่อย ๆ พูดสื่อสารหรือเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้แต่จะยังไม่อ่านและเขียนยังไม่ได้ ซึ่งจากผลการศึกษาติดตามเด็กในระยะยาวจากช่วงปฐมวัยจนเข้าสู่วัยเรียนพบว่า แม่เด็กส่วนหนึ่งจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นจนไม่ต่างจากเด็กวัยเดียวกัน แต่มีเด็กจำนวนครึ่งหนึ่งหรือ 2 ใน 3 ที่ยังคงมีพัฒนาการทางภาษาล่าช้าเมื่อเข้าสู่วัยเรียน และมักจะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ หรือมีความบกพร่องของทักษะทางสังคม เนื่องจากไม่สามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น ได้อย่างเป็นปกติ เนื่องด้วยพัฒนาการทางภาษาล่าช้าซึ่งเป็นปัญหาของเด็กปฐมวัยที่พ่อแม่มักนำมาปรึกษาแพทย์ จึงทำให้มีการศึกษาวิจัยอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเตรียมความพร้อมเรื่องการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัย (สำนักประชาสัมพันธ์เขต 4, 2554 : เว็บไซด์)

การเรียนรู้ภาษาของเด็กเกิดจากการที่เด็กได้ฟังและมีโอกาสได้พูดคุยกับผู้อื่น โดยมีสิ่งเร้า เช่น รูปภาพ ฟังเพลง รูปภาพจากนิทาน เด็กจะสนใจและกระตุ้นการอยากรู้อยากเห็น อยากรซักถามด้วยคำถามแบบเด็ก ๆ ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น (ฉันทนา ภาคบงกช, 2539 : 49 - 51) ดังผลการวิจัยของ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2542 : 112) ที่กล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีจินตนาการสูง สามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ ตามความคิดของตนได้ ควรเปิดโอกาสให้เด็กเล่าเรื่องที่เด็กเห็น เด็กรู้ การพูด การสนทนาจะทำให้เด็กพัฒนาภาษาได้ดี ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กให้เด็กได้ฝึกการพูด ฝึกการฟัง ฝึกการอ่าน และฝึกการเขียน

ตลอดจนการฝึกให้เด็กได้ลำดับเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เด็กได้ฟังนิทานที่ครูเล่า แล้วฝึกให้เด็กเล่าเรื่องราวที่ฟัง เปิดโอกาสให้เด็กพูด สนทนา ซักถาม แสดงความคิดเห็นร่วมกันหรือจัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน การจัดสภาพแวดล้อม การสนับสนุน การสร้างแรงจูงใจที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก สิ่งต่างๆเหล่านี้จะช่วยให้เด็กเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ คำ ความหมายของคำ เรื่องราว นั้น ๆ และสามารถพัฒนาภาษาในการพูด สื่อความหมายกับผู้อื่นได้ดีขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 17-21)

การเขียนเป็นทักษะที่ต้องผ่านกระบวนการทางความคิดหลายขั้นตอน ตั้งแต่การรวบรวมความคิด การลำดับเรื่อง และเลือกสรรถ้อยคำในการถ่ายทอดออกมาเป็นข้อความที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงความต้องการทักษะการเขียนจะต้องอาศัยความเข้าใจโครงสร้างภาษาอย่างถูกต้อง รู้ศัพท์ สำนวน รูปแบบ ประโยค ไวยากรณ์ และเช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ ผู้เรียนจะต้องหมั่นฝึกฝนและหัดเขียนอยู่เสมอ นอกจากนั้นการเขียนและการอ่านเป็นทักษะที่เชื่อมโยงกัน หากผู้เรียนมีประสบการณ์ในการอ่านมาก ก็จะได้เห็นรูปแบบวิธีเขียน แนวคิดในการสื่อสารของผู้เขียน ซึ่งจะช่วยให้มีแบบอย่างสำหรับการเขียน สำหรับตนเองมากขึ้นด้วย (โรงเรียนวัฒนีวิทยา 7. 2554 : เว็บไซต์)

การอ่านเป็นพฤติกรรมกรับสารที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการฟัง ปัจจุบันมีผู้รู้ นักวิชาการและนักเขียนนำเสนอความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและงานสร้างสรรค์ ดีพิมพ์ ในหนังสือ และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ มาก นอกจากนี้แล้วข่าวสารสำคัญ ๆ หลังจากนำเสนอด้วยการพูด หรืออ่านให้ฟังผ่านสื่อต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะตีพิมพ์รักษาไว้เป็นหลักฐานแก่ผู้อ่านในชั้นหลัง ๆ ความสามารถในการอ่านจึงสำคัญและจำเป็นยิ่งต่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคมปัจจุบัน การอ่านเป็นหนึ่งในสี่ทักษะทางภาษาที่จำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ และไม่มีวันสิ้นสุดสามารถฝึกได้เรื่อย ๆ ตามวัยและประสบการณ์ของผู้อ่าน เพราะการอ่านนั้นจะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์ได้รับความรู้ ความคิด และความบันเทิงใจ ช่วยปรับปรุงชีวิตให้สดใสสมบูรณ์ ดังคำกล่าวของ เซอร์ ฟรานซิส เบคอน นักปรัชญาเมธีชาวอังกฤษที่ว่า “การอ่านทำคนให้เป็นคน โดยสมบูรณ์” การสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนต้องได้ปฏิบัติจริงอย่างถูกต้องในการอ่านจึงจะติดเป็นนิสัย สามารถบันทึกจากการอ่านในใจได้ จับใจความได้ แยกแยะวิเคราะห์ เมื่อมีข้อสงสัยก็สามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นมาบอกหรืออธิบาย ช่วยตัวเองได้ตลอดเวลา อ่านแล้วต้องรู้แนวคิดข้อคิดเตือนใจของเรื่องที่อ่าน (โรงเรียนวัฒนีวิทยา 7. 2554 : เว็บไซต์)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้เด็กในวัยนี้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและที่สำคัญต้องจัดหาแหล่งเรียนรู้ให้เด็กได้ศึกษาตลอดชีวิต โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการคิดการแสดงออก การสนทนาระหว่างเด็กด้วยกันจึงจะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการสื่อความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเพียเจท์ (Piaget) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรมของเด็กจะเกิดขึ้นเองอย่างง่ายดายหากเด็กได้มีโอกาสสัมผัสหรือพบเห็นสิ่งเหล่านั้นจริง การท่องเที่ยวทัศนศึกษาจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เด็กจะมีโอกาสได้เรียนรู้จากการสัมผัสและสัมผัส เป็นบทเรียนที่สนุก แปลกใหม่ ชูใจให้ติดตาม และเร้าใจให้อยากค้นคว้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากสิ่งใหม่ๆ ที่น่าสนใจ รู้จักคิดและพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นได้รับทราบ เด็กจะได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ทุกด้าน ได้แก่ สติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม ตลอดจนบุคลิกภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 32-34)

การจัดประสบการณ์ศึกษาแหล่งเรียนรู้เป็นการสอนภาษาแบบธรรมชาติวิธีหนึ่ง ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ครูสามารถที่จะปรับให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของเด็กได้ กิจกรรมที่น่าสนใจจะทำให้เด็กมีแรงจูงใจในการอ่านและการเขียนสูงขึ้น กู๊ดแมน (Goodman) เชื่อว่าระบบความหมายเป็นหัวใจสำคัญของภาษา การสอนอ่านและเขียนเพื่อศึกษาสิ่งที่เขาสำรวจเรียนในสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน ภาษาเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ถ่ายทอดความคิดเด็กไม่จำเป็นจะต้องถ่ายทอดความคิด ด้วยภาพเพียงอย่างเดียว จึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ถ่ายทอดความคิดด้วยวิธีที่สมัครใจ เช่น สนทนา วาดภาพ (ศิลปะ) ดนตรี ทำทาง เด็กเรียนรู้ภาษาพูดและภาษาเขียนจากการลองผิดลองถูกในการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว และประสบการณ์การอ่านและการเขียน (บุษบง ตันติวงศ์. 2535 : 44-48)

การจัดประสบการณ์การศึกษาแหล่งเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สามารถจัดให้เด็กปฐมวัยได้และเหมาะสมกับเด็กเพราะเด็กจะได้ข้อมูลปฐมภูมิที่สอดคล้องกับวัยเด็กเพราะเด็กปฐมวัยไม่น่าฟัง ดังนั้นการสัมผัสของจริงได้ไปเยี่ยมชมจะเหมือนกับว่าเด็กได้ไปห้องปฏิบัติการ ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้คือ เด็กจะเกิดประสบการณ์เป็นรูปธรรม และจากการได้สัมผัสบุคคลและชีวิตจริง ซึ่งประสบการณ์นี้จะช่วยขยายมโนทัศน์เดิมและเพิ่มมโนทัศน์ใหม่ให้กับเด็กซึ่งแหล่งเรียนรู้ควรมีทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อให้การศึกษาของเด็กมีความหลากหลายและครอบคลุมในหลักสูตรการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้วย

ยกตัวอย่างเช่น แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุด สวนผักในโรงเรียน สวนดอกไม้ อาคารเรียน แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ได้แก่ บ้าน วัด ตลาด อนามัย โรงพยาบาล สถานีตำรวจ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ว่าการอำเภอ ฯ เป็นต้น ดังนั้นทักษะการอ่านและการเขียนจึงมีความสำคัญและเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้และพัฒนาในทักษะอื่น ๆ ด้วย

จากผลการประเมินของบุคคลภายนอกครั้งที่ 2 ในด้านสติปัญญา ด้านการเขียน และการอ่าน ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านห้วยสนุกสะพานทองได้รับการประเมินพบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เป็นผลทำให้การสื่อสารของเด็กกับครู และกับคนอื่นเป็นไปลำบากทำให้ไม่เข้าใจกัน การจัดประสบการณ์ไม่ประสบผลสำเร็จทำให้เด็กไม่กล้าแสดงออกไม่กล้าซักถามทำให้พัฒนาการของเด็กในด้านอื่น ๆ ต่ำลงด้วย

จากหลักการและเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดประสบการณ์การศึกษา แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางการเขียนและการอ่านของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนบ้านห้วยสนุกสะพานทอง ทั้งนี้ผลจากการศึกษาจะเป็นแนวทางให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปเป็นแนวทางในจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนและการอ่านของนักเรียนให้มีความพร้อมยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามการวิจัย

การจัดประสบการณ์การศึกษาแหล่งเรียนรู้สามารถพัฒนาทักษะการเขียนและการอ่านของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนบ้านห้วยสนุกสะพานทอง ได้หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนและการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การศึกษาแหล่งเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดประสบการณ์การศึกษาแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานการวิจัย

ทักษะการเขียนและการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การศึกษาแหล่งเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านห้วยสนุกสะพานทอง อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 9 คน จำนวน 1 ห้องเรียนซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติการสอน

2. ตัวแปรในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์การศึกษาแหล่งเรียนรู้

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะทางการเขียนการอ่าน และความพึงพอใจ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาทักษะการเขียนและการอ่านของเด็กปฐมวัยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้การจัดประสบการณ์การศึกษาแหล่งเรียนรู้ใช้เนื้อหาในการจัดประสบการณ์ทั้งหมด 7 หน่วย ดังนี้

3.1 หน่วยโรงเรียนของเรา

3.2 หน่วยดอกไม้แสนสวย

3.3 หน่วยบ้านที่น่าอยู่

3.4 หน่วยสัตว์เลี้ยงของหนู

3.5 หน่วยวัดบ้านห้วยสนุก

3.6 หน่วยฝึกสดสะอาด

3.7 หน่วยอาชีพในฝัน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยคือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 7 สัปดาห์ๆละ 3 วัน คือ วันพุธ พฤหัสบดี และวันศุกร์ โดยบูรณาการกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และกิจกรรมสร้างสรรค์ ใช้เวลาวันละ 60 นาที ทดลองทั้งสิ้น 21 ครั้ง ตามแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนและการอ่านด้วยการจัดประสบการณ์การศึกษาแหล่งเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมการศึกษาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนศึกษาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในชุมชนให้เด็กได้ศึกษาจากของจริงแล้วเขียนสิ่งที่ได้ศึกษาตามความรู้ที่นึกคิดของตน และนำมาอ่าน ให้เพื่อนและครูฟังเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียน

ทักษะการเขียน หมายถึง การลากเส้นตามทิศทาง รูปร่างที่ตามองเห็น เช่น ลากเส้นตามรอยปะ ตามลูกศรชี้ ลากเส้นต่อภาพให้สมบูรณ์ การเขียน คำ ประโยค และข้อความง่าย ๆ การวาดภาพ การโยงเส้นจับคู่ภาพ

ทักษะการอ่าน หมายถึง การจำแนกความแตกต่าง ความเหมือนของเสียง ภาพ สัญลักษณ์ การรู้คำศัพท์ ความคิดรวบยอด สามารถแยกสิ่งของออกจากสิ่งอื่น ๆ ได้

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของเด็กที่มีต่อการศึกษาแหล่งเรียนรู้ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินความพึงพอใจ

แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สถานที่ ที่ได้ข้อมูลในการจัดประสบการณ์ จำนวน 7 แห่ง ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนบ้านห้วยสนุกสะพานทอง
  - 1.1 ห้องเรียน/ห้องสมุด
  - 1.2 อาคารประกอบ เช่น โรงอาหาร/สนาม
  - 1.3 คุณครู/นักเรียน
2. สวนดอกไม้
  - 2.1 ชื่อ ชนิด และประเภทของดอกไม้
  - 2.2 กลิ่น/ขนาด/สี ของดอกไม้
  - 2.3 สิ่งที่พบเห็นในสวนดอกไม้
3. บ้านที่น่าอยู่
  - 3.1 ลักษณะของบ้าน/บ้านแบบต่าง ๆ
  - 3.2 ส่วนประกอบของบ้าน
  - 3.3 ประโยชน์ใช้สอย/ ห้องครัว/ ห้องนอน /ห้องน้ำ
4. สัตว์เลี้ยงของฉัน
  - 4.1 ชื่อ ลักษณะของสัตว์เลี้ยง
  - 4.2 อาหาร/ที่อยู่อาศัย

4.3 ประโยชน์ของสัตว์เลี้ยง

5. วัดบ้านห้วยสนุก

5.1 ชื่อ ลักษณะของวัด

5.2 สิ่งที่มีและพบเห็นในวัด

5.3 การปฏิบัติตนเมื่อมาวัด

6. สวนผักในหมู่บ้าน

6.1 ชื่อ ชนิด ประเภทของผัก

6.2 สิ่งที่พบเห็นในสวนผัก

6.3 ประโยชน์/อาหารจากผัก

7. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเหล่า

7.1 ชื่อ สถานที่

7.2 คุณหมอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

7.3 ชื่อเครื่องมือในการรักษาผู้ป่วย เช่น ยา เข็มฉีดยา น้ำเกลือ

6. เด็กปฐมวัย หมายถึงเด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6ปี ที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 9 คน โรงเรียนบ้านห้วยสนุกสะพานทอง อำเภอยางชุมน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติการสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การศึกษาแหล่งเรียนรู้มีพัฒนาการด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ – จิตใจ และสติปัญญา เพิ่มขึ้น
2. เป็นแนวทางสำหรับครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้สนใจการใช้ประสบการณ์การศึกษาแหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนเด็กปฐมวัยพร้อมทั้ง นำไปใช้เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น